

Formandsberetning 2016

Hjertelig velkommen til generalforsamling.

Som forsamlingen sikkert har bemærket, er vi nu er blevet moderne og er blevet tilsluttet Nets, hvilket indebærer, at det er meget nemmere for os at indkalde til generalforsamling og opkræve kontingent. Det koster imidlertid noget, og derfor skal der lyde en meget stor opfordring til jer om at melde jer til betalingservice. Ellers skal indkaldelsen sendes med Post Nord, den kommer sent ud og det koster.

Jeg vil i min beretning gerne tage udgangspunkt et lidt usædvanligt sted, nemlig forsiden på Ugeavisen Esbjerg fra denne her uge:

Jeg citerer: Fanø-teater koster 545.000 kr. 420 får fornøjelsen af at se forestillingen Be Free, der er en hyldest til kulturen og udviklingen på øen. Billetpris 1300 skatteyder kroner.

Inde i artiklen sætter man spørgsmålstegn ved, at Fanø kommune bevilger så stort et beløb til denne forestilling. Efterfølgende fik Gertrud Exner et tilskud fra Statens Kunstfond på 465.000.

Jeg har siddet som repræsentant for Fonden Gamle Sønderho i jubilæumsudvalget sammen med Fannikerdagen, kommunaldirektøren og 2 andre administrative medarbejdere fra Rådhuset. På det første møde skulle vi hver især komme med forslag til arrangementer i jubilæumsugen. Nogle foreslår, at vi får fat i det manuskript, som blev skrevet i Ribe for 25 år siden, og ved den lejlighed gør jeg opmærksom på, at vi jo har en teaterkunstner her på øen, og foreslår, at vi anmoder Gertrud Exner om at opsætte en forestilling. Havde hun tid og lyst til det? Hun blev meget glad, og Børn-og Kulturudvalget bevilger 70.000 kr – Kulturelt Samråd 10.000 kr. Denne blåstempling fra Fanø Kommune er forudsætningen for den flotte bevilling fra Kulturministeriet.

I maj måned kommer Gertrud ned i Lorenzens og spørger, om hun må låne 2 hvide luer. Senere et tørklæde og et rødt og et grønt skørt. Jeg vil gerne bruge dragten som en lags rød tråd for min forestilling, sagde hun. Og derfor var jeg naturligvis meget spændt på det færdige resultat.

Jeg blev meget glad og dybt rørt over forestillingen.

Forestillingen er jo Sønderhos historie, det er en fortælling om sejskibstiden, bygningskulturen, dragten, dansen og musikken. Alt det, som er grundlaget for vores arbejde i Fonden Gamle Sønderho. Vi synes selv, at vi er dygtige til formidling, men Gertrud Exner har et helt særligt talent.

Jeg er derfor meget glad for, at Fanø, ikke mindst Sønderho og Gertrud Exner har fået tildelt så mange statslige kroner, næsten lige så meget som billetprisen på det kongelige teater.

Udover teaterforestillingen har vi fået sat et pænt aftryk på programmet gennem deltagelsen i udvalget. Det Yderste Havs koncerter, Bjørslevs barokkoncert i Sønderho Kirke, Jørgen Engel tørklædeudstillingen på Dragtmuseet i Nordby, Frederiksens velbesøgte ture ad de små stier tirsdag og fredag og udgivelsen af sangbogen i eftermiddags.

Flisesamlingen er kommet tilbage på Nanas Stue, det er vi glade for. Jeg blev rigtig glad, da Frederik Brink Jensen ringede og spurgte, om vi kunne lave en aftale om at få hængt fliserne op igen. Når jeg siger flisesamlingen, mener jeg ikke alle fliserne samlet, da vi har valgt at lade en del af fliserne hænge på Victorias Palace i hvert fald indtil videre. I og med at midtervæggene og dermed en del af vægarealet i Nanas Stue forsvandt i forbindelse med renoveringen af i 2010, blev pladsen for trang til flisesamlingen, og det fortjener den ikke. Vi har begrænset ophængningen i hemsens, så der er plads til møbler også. Gitte Thiese har indrettet en smuk Fanøstue, hvor vores fliser hænger, og det ser rigtig smukt ud. Hvis ikke I har set den, så skulle I besøge Victorias Palace.

Butikken har stor omsætning og salg af tørklæder som følge af udstillingen i Nordby, og Fannikerdagen har meldt, at bestyrelsen vil komme forbi og supplere deres samling af tørklæder med Jørgen Engels. Det bliver spændende.

Hannes Hus er blevet renoveret her i foråret. Den gamle skorsten er blevet repareret for revner, og de gamle fliser har været pillet ned og sat op igen. Støbejernskomfuret er blevet genopbygget og rensat og så har vi fået sat en håndvask op i loen mod nord med et afløb til en faskine. Vi har haft nogle meget dygtige håndværkere til at lave arbejdet, og kunsten med at renovere et gammelt hus er jo netop, at det ikke skal komme til at se nyt ud.

Møllen fungerer og står smukt i landskabet. Vi er dog endnu ikke begyndt at male mel. Det kræver yderligere en renovering af de gamle bjælker for at kunne opsætte et hejseværk. Det bliver det næste projekt, og vi håber at kunne male mel i forbindelse med Mølledagen i 2017.

Hver fredag eftermiddag ved 17-tiden drejer møllevingerne, for der mødes møllelauget til en fyraftensbajer. Vingerne har godt af at køre, så vandet kan blæse af, og vi har hermed en forhåbning om, at møllevingerne vil kunne holde længere.

Nord land 30.

Der er sket en meget kedelig ja nærmest skandaløs begivenhed her i Sønderho. På Nord Land 30 lå der et gammelt Fanøhus opført i 1783. Oprindeligt med stråtag og arkengab, men senere blev stråtaget erstattet med eternittag, og arkengabet blev fjernet.

Huset var, da de nye ejere overtog det i 2013, i dårlig stand, men kunne renoveres, så huset ville kunne bevare sin autenticitet og sjæl. Dette har mange ejere af de gamle huse i Sønderho gjort igennem det 20. århundrede på fornem vis med kærlighed og respekt for byens kulturhistorie.

Man ansøgte om tilladelse til at nedrive huset i efteråret 2013 og igen i foråret 2014. Der indkom høringssvar fra Fonden Gamle Sønderho og Sydvestjyske Museer, som anbefalede bevarelsen af ydermurene, og flertallet i ENT udvalget afviste begge gange anmodningen om nedrivning. I vinter fjernede man en del af tagbeklædningen mod vest. Hvis der var kommet en kraftig storm, ville huset uden tvivl været væltet. På Fonden Gamle Sønderhos anmodning til kommunen, blev taget efterfølgende dækket med en presenning. For et par måneder siden blev tag og tømmer fjernet så brutalt, at en del af murværket tog skade. Det var formentlig dødsstødet for Musses hus. Nu var huset blevet til en ruin, som bestemt ikke pyntede i bybilledet.

Her indsender ejerne så den 3. og sidste anmodning om nedrivning. I slutningen af april modtager man afslaget, og upåagtet sætter man derefter en bulldozer på og vælter ejendommen. Tænk, hvis alle ejere af forfaldne gamle Fanøhuse havde gjort ligesådan. Så havde Sønderho ikke set ud, som den gør i dag. Ejerne er blevet politianmeldt, så de vil modtage et bødepålæg. Vi håber, at bøden bliver tilstrækkelig stor til at forhindre noget tilsvarende i fremtiden. Fonden vil anmode kommunen om at stramme kravene til en byggetilladelse i sådan et tilfælde.

Og så til en glædelig historie: Helga Exner mor til Gertrud og Marie-Louise har foræret Fonden en meget smuk granatbroche. Granaterne bliver udgravet i Bøhmen, hvor Julius Exners far stammede fra. Faderen spillede obo i Det kongelige kapel i København, hvor familien boede. Helga har med udgangspunkt i nogle meget gamle granatsmykker lavet nogle brocher, og en af dem har vi fået som smykke til bruden. Der er blevet bundet en sløjfe på historien. Det er vi meget beærede over - tusind tak til Helga Exner.

Therese Vendelhaven har lavet Fondens nye flotte hjemmeside – tusind tak for det. Edith Duus er webmaster og har også gjort en kæmpeindsats.

I morgen får vi fint besøg, idet kulturminister Bertel Haarder skal holde festtalen. Sidste år var det Marianne Jelved og hun satte det skib i søen, som handlede om Sønderhotraditionerne og Unescos immaterielle kulturarv. Hun og jeg har kommunikeret igennem vinteren, og hun gjorde opmærksom på, at Bertel Haarder ville medtage traditioner i sin nye Danmarks kulturkanon. Jeg håber, at der bliver lejlighed til at drøfte dette under frokosten i morgen på Sønderho Kro.

En særlig tak til bestyrelsen for det fine samarbejde i løbet af året og ikke mindst til dragtudvalget, som igen har gjort en kæmpeindsats i forbindelse med lodseddelpigerne og dragtudlejning og kludepåsætning. Uden jer ville vi ikke kunne arrangere Sønderhodag.

Rigtig god Sønderhodag og tak for opmærksomheden.